

var fremkommet fra Regeringens Side, og hvorledes det nu er omformet i det andet høje Ting. Her kan jeg fuldt ud slutte mig til, hvad der nu lige blev sagt af Ordføreren for Venstre (Marie Christensen), idet jeg anser det for en Forbedring, at Antallet af Medlemmer er blevet færre, og at Rigsdagen har faaet Lov at vælge flere. Den højtærede Minister sagde — og det var vist ganske rigtigt —, at disse Rigsdagens Medlemmer maatte betragte sig som Repræsentanter for Forældrene og derigennem for Børnene. Det hilser jeg med Glæde, thi jeg mener, at det netop er dem, som alligevel helst skulde have det største Ord at sige i en saadan Kommission. Men selv om vi mener, at det er en Forbedring, som Lovforslaget derved er undergaaet i det andet høje Ting, er der dog enkelte Forhold, vi kunde ønske overvejet og oplyst, og hvis ikke andre stiller Forslag om Sagens Henvisning til et Udvalg, agter jeg at gøre det.

Jeg vil gerne her, ogsaa i Tilknytning til, hvad jeg før sagde, understrege, at i første Række gælder Skolen Børnene og ikke Lærerne. Ved Fremsættelsen af Forslaget udtalte den højtærede Minister — ja, det kom jo ogsaa frem fra mange andre Sider i det andet høje Ting, og det kom ogsaa nu frem fra Ordføreren for Venstre i dette Ting —, at denne Begæring om Nedsættelse af en Kommission er kommet frem baade indenfor Rigsdagen og udenfor, og det er rigtigt. Men jeg tror rigtignok at turde sige, at disse Røster særlig er kommet fra en bestemt Side i Rigsdagen og fra en Del Lærere, hvorimod jeg ikke tror, at det overvejende Flertal af Befolkningen har krævet eller kræver en saadan Kommission nedsat. Ikke desto mindre kan det nok være rigtigt, at vi faar den, det tør jeg ikke sige, at det ikke er. Det er ikke altid, Rigsdagen skal vente med at fremkomme med Forslag, indtil Røsterne ude fra Befolkningen bliver stærke. Men til Gengæld tror jeg ogsaa, at naar Røsterne ude fra Befolkningen maaske i dette Tilfælde ikke er saa stærke, maa vist en saadan Kommission som den her paatænkte ogsaa være lidt varsom med maaske at kuldkastrer eller helt forandre den Ordning af vort Skolevæsen, som vi nu har. Denne Ordning er — det er jo rigtigt nok, som det blev sagt baade fra den højtærede Ministers Side og fra anden Side — gammel, idet den hviler særlig paa det Grundlag, som er givet ved Skoleloven af 1814. Det kan godt være, at der her er Forhold,

som trænger til at blive taget under Overvejelse og at blive forandret, og dertil er vi villige, og det er ogsaa det, der tilsigtes ved Nedsættelsen af denne Kommission. Men paa den anden Side tror jeg, at naar denne Ordning af vort Skolevæsen alligevel har kunnet fremme vort Skolevæsen i over 100 Aar, maa det være et Udtryk for og Bevis paa, at der i denne Ordning ligger Tanker og Ideer, som har slaaet Rod i Befolkningen, og som Befolkningen har set paa med Velvillie og Forstaaelse.

Og med Hensyn til Tilsynet, som ogsaa paa en Maade er bestemmende — det stammer just ikke fra den nævnte Skoleordning, men fra Forandringer i den, der er sket ved senere Love —, mener jeg, at der ikke med Rette kan rejses nogen større Bebrejdelse mod det gejstlige Tilsyn. At det har sine Fejl, skal jeg villig indrømme, og det skal jeg maaske senere berøre lidt nærmere, men der er vist ingen, som kan sige andet, end at det gejstlige Tilsyn ogsaa har været med til at fremme vort Skolevæsen. Det har vist meget sjældent lagt Hindringer i Vejen for Skolens frie Udvikling, men jeg tror, at det tidt netop har været en Spore til en god og sund Udvikling af vort Skolevæsen. Men det kan godt være, at der her kan gøres en Forandring, det er muligt, at en saadan Forandring tiltrænges; og her tænker jeg særlig paa Skolekommissionerne baade i Byerne og paa Landet. Men jeg vil dog mene, at saaledes som Skolekommissionerne vælges — som De alle sammen ved — baade i By og paa Land: henholdsvis af Byraadene og Sogneraadene, og deres Medlemmer kan vælges baade indenfor og udenfor Raadenes Medlemmer, er der velikke saa meget at sige til denne Valgmaade. En Anke, som ogsaa blev fremført af det ærede Medlem, der talte som Ordfører for Venstre, er den, at Præsten paa Landet er født Formand for Skolekommissionen. Ja, det er et Forhold, som maaske ogsaa kan og bør tages under Overvejelse, og kan den her foreslaaede Kommission paa dette Omraade finde noget andet og bedre, er det godt.

Ifølge en Udtalelse, som den højtærede Minister har fremsat paa et Møde, og som for Resten er refereret i „Folkeskolen“, er der især to Anker, som er fremsatte mod det gejstlige Tilsyn. Efter Referatet skulde den højtærede Minister have sagt: „Der har været stor Tilbøjelighed til hos Præsten i forskellige Spørgsmaal at handle paa hele Kommissionens Vegne. Dette er ulovligt, men det er blevet gjort maaske ikke med Villie, men af gammel Vane og Slendrian“.